

Правна рамка и процедури за отпускане на финансова компенсация на жертви на трафик на хора – граждани на трети страни

Онлайн семинар 11 – 12 юни 2020 г.

Гражданите на трети страни и правните системи на страните членки –
точки на пресичане и предизвикателства

адв. Диляна Гитева

Тази презентация е изготвена с финансовата подкрепа на Програма „Правосъдие“ на Европейския съюз. Съдържанието ѝ е изключителна отговорност на автора и в никакъв случай не би следвало да се разглежда като отразяващо гледната точка на Европейската комисия

ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА КОМПЕНСАЦИЯ ПРАВНА РАМКА

СЪВЕТ НА ЕВРОПА

Чл. 15 от Конвенцията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора (Ратифицирана със закон, приет от 40-то НС на 7.03.2007 г. - ДВ, бр. 24 от 20.03.2007 г. Издадена от Министерството на правосъдието, обн., ДВ, бр. 63 от 3.08.2007 г., в сила за Република България от 18.06.2007 г.)

Чл. 13 от ЕКПЧ

ООН, Върховен комисар по правата на човека, Препоръчани принципи и насоки по правата на човека и трафика на хора

МОТ Протокол от 2014 г. към Конвенцията за принудителния труд от 1930 г. на Международната организация на труда по отношение на въпроси, свързани със социалната политика

ЕС

Чл. 17 от Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 година относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него и за замяна на Рамково решение 2002/629/ПВР на Съвета

Чл. 16 от Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления

ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ПОСТРАДАЛИТЕ

- ЗАЩО Е ВАЖНО СВОЕВРЕМЕННОТО ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ПОСТРАДАЛИТЕ
- ДЕЦАТА ПОСТРАДАЛИ
- НЕПРИДРУЖЕНИ НЕПЪЛНОЛЕТНИ
- ПРАВА НА ДЕЦАТА
- МУЛТИДИСЦИПЛИНАРЕН ПОДХОД

ТРУДНОСТИ ПРИ ИДЕНТИФИЦИРАНЕТО НА ПОСТРАДАЛИТЕ

- Травмирани
- Дезориентирани
- Не разбират какво им е причинено
- Липса на доверие в институциите
- Срам и морални предразсъдъци
- Изолирани (социално и културно)
- Привързаност към трафиканта
- Зависимост от трафиканта
- Страх от връщане в страната им
- Страх, че ще бъдат задържани (без документи)
- Въвлечени в различни незаконни дейности
- Страх от отмъщение спрямо тях или техни близки

КАКВО Е НЕЖНО ЗА ДА БЪДЕ ИДЕНТИФИЦИРАН СЛУЧАЯ

- Наблюдение и разследване на рискови сектори: заетост, наблюдение на обяви за работа
- Редовни проверки от полиция, инспекция по труда, здравни власти
- Сигнали от граждани
- Помощ на пострадалите но НПО и институции за подкрепа

Трафикираното лице може да попадне в полезрението на властите при със задържането му във връзка с подозрения за извършено престъпление.

Чл. 16а от НК, (1) (Нов - ДВ, бр. 84 от 2013 г., предишен текст на чл. 16а - ДВ, бр. 74 от 2015 г.) Не е виновно извършено деянието, което е осъществено от лице, пострадало от трафик на хора, когато е било принудено да го осъществи в пряка връзка с това му качество.

Чл. 26 от Конвенцията на СЕ

Чл. 8 от Директива 2011/36

МОТ

Принцип 7, насока 4 (5) от Препоръчани принципи и насоки по правата на човека и трафика на хора

Трудности при осъществяване на правото на компенсация на граждани на трети страни

- Лицата не са информирани за възможността за компенсация и имат трудности в достъпа до такива процедури
- Липса на процесуално представителство и безплатна правна помощ за пострадалите
- Липса на знания от доставчиците на услуги
- Продължителни производства
- Вредите трудно се доказват
- Лицата са върнати в страните им по произход и нямат достъп до механизмите за компенсация
- Езикови трудности

ЗАКОН ЗА ПОДПОМАГАНЕ И ФИНАНСОВА КОМПЕНСАЦИЯ НА ПОСТРАДАЛИ ОТ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ

- Чл. 1. (1) Този закон урежда условията и реда за подпомагане и финансова компенсация от държавата на пострадали от престъпления български граждани или граждани на държави - членки на Европейския съюз.
- (2) При условията и по реда на този закон подпомагане и финансова компенсация могат да получат и чужди граждани в случаите, предвидени в международен договор, по който Република България е страна.

ТРАФИК НА ХОРА И КАНАЛДЖИЙСТВО

- Има прилики:
- Често стават по едни и същи пътища и лицата, които се занимават с тях са едни и същи
- Макар и доброволно да са решили да ползват „услугите“ на каналджиите, понякога лицата са принуждавани да работят за да си платят и така са в риск да бъдат жертви на трафик
- Подобно на трафикираните лица, лицата, които са превеждани през граница са жертви на насилие, жестоко отнасяне и други престъпления

Закон за трудовата миграция и трудовата мобилност

- Лица които не пребивават законно на територията на страната нямат достъп до пазара на труда
- Чл. 13. (1) Не се разрешава наемането на работа на незаконно пребиваващи на територията на Република България граждани на трети държави.

(2) В случай че работодател наеме на работа незаконно пребиваващ на територията на Република България гражданин на трета държава в нарушение на забраната по ал. 1, **той му дължи уговореното възнаграждение, но не по-малко от минималната работна заплата, установена за страната или за съответната икономическа дейност, за период от три месеца, освен ако работодателят или наетото лице не докаже друга продължителност на наемането.** Плащането е дължимо и може да се търси по реда на Гражданския процесуален кодекс и след завръщането на гражданина в държавата на обичайното му пребиваване, включително за разходите по превода на плащането.

(3) Ако работодателят не изплати задължението по ал. 2, наетият на работа незаконно пребиваващ на територията на Република България гражданин на трета държава може да предяви иск срещу него, включително когато се е върнал или е бил върнат в държавата по обичайното му пребиваване, в тригодишен срок по реда на Гражданския процесуален кодекс.
- Чл. 75а. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2018 г., в сила от 23.05.2018 г.) (1) Чужденец - гражданин на трета държава, който предоставя работна сила или е приет като командирован или изпратен в Република България в рамките на предоставяне на услуги без съответното разрешение или регистрация в Агенцията по заетостта, се наказва с глоба от 500 до 5000 лв.

- Чл. 9 по облекчен достъп до пазара на труда на работници - граждани на трети държави ползващи се с правата по чл. 25 от Закона за борба с трафика на хора:
- Чл. 25 от ЗБТХ: На лицата, които са жертви на трафика на хора **и са изразили съгласие да сътрудничат за разкриване на извършителите на трафика**, се предоставя статут на специална закрила за срока на провеждане на наказателното производство, която включва:
 - 1. предоставяне на разрешение за продължително пребиваване на територията на Република България за граждани на трети държави - по реда на Закона за чужденците в Република България;
 - 2. продължаване на престоя в приютите.

РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ПРЕБИВАВАНЕ

- Чл. 14 от Конвенцията на СЕ
- Чл. 8 от Директива 2004/81/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година за издаване на разрешение за пребиваване на граждани на трети страни, които са жертви на трафик на хора или са били обект на помощ за незаконна имиграция и които сътрудничат с компетентните органи
- Принцип 9 и насока 9 от Препоръчани принципи и насоки по правата на човека и трафика на хора

- Специален докладчик на ООН относно трафикът на хора и по-специално на жени и деца:

„Компенсацията има съществена роля за овластяването на трафикираните лица, тъй като им позволява да постигнат житейските си цели.

Трябва да се предприемат всички необходими действия, за да се гарантира ефективна компенсация в това число и правни консултации и процесуално представителство в наказателните и граждански производства и достъп до подходящ държавен фонд за компенсация.“

Компенсацията има възстановителни, наказателни и превантивни функции

БЛАГОДАРЯ!